گەر پۆلیسەکە نەیکوشتابام.. دەقی پەخشان: ڤینۆس فایەق.. وەرگێرانی لە عەرەبییەوە: ڕۆزا حەمە ساڵح

نەفرەت لەو پۆلیسە، گەر لە سەرمی نەدابایە، ئەمڕۆ دەمتوانی هەموو شتێکی وڵا تەم بەبیربهاتایەتەوە، کە بیست وپێنج ساڵە دڵی ڕەشی پۆشیوە وبە ئیرادەیەکی بەرزەوە خۆی نیشان دەدات، چونکە پێی وایە ئاسۆیەکی نوێ لەچاویەوە دوور نییە، بەڵام هێندەم بیردێتەوە بە ئامۆژگاریی ناو کتێبەکەم کرد، چارشێوەکەم بە سەرمدا دا و درزی مەمکم شاردەوە، لەگەڵ دایکمدا بۆ بازارکردن لە ناو تارانی پایتەخت رامکرد، کە بە تاسەی پیاسەیەک بووم تیادا لەگەڵ براکەمدا. تاوەکو ئەو پۆلیسە کورتەبنەیە لە ناکاو دای بەسەرمدا.

ئاە براکەمم بیرکەوتەوە، ئەو پۆلیسە لەعنەتیە لە ئەویشی داو لێمی دورخستەوە، کاتێک دەستمی گرتبوو تاوەکو نەمخەنە ناو ئۆتۆمبێلی پۆلیسی ئەخلاق و لە گەڵ کارتێکی بەلاش بە ڕەنگی خۆێن بمنێرن بۆ ئەو دونیا.

ئەگەر ئەو پۆلیسە نەفامە زۆر بە دڕندانە پەلکێشی ناو ئۆتۆمبێلی پۆلیسی ئەخلاقی نەکردابام، ئێستا لە ماڵەکەی خۆمدا بە کراسە مۆرەکەمەوە دانیشتبووم و قژە ڕەشە درێژەکەم دادەهێنا و دەمکرد بە کەزی و لێواری کراسە مارۆنێکەمم بە بۆنی گوڵە بەیبون و سەوسەن وجریوەی چۆلەکە وهاژەیی ڕووبار دەچنی و گوێم لە گۆرانییەکانی “خالقی” کە عاشقی دەنگیم و” حەسەن زیرەک” کە ڕۆژڕێك پێش کوشتنم سەردانی گۆڕەکەیم کرد دەگرت. هەنوکە لە سپێتیی بەیانیان و قرچە قرچی ئاگری ناو ئاگردانەکەی بەر پێم سەرپۆشێکم دەدوری، بەڵام نەفرەت لەو پۆلیسە.

ئەگەر ئەو پۆلیسە گەمژەیە‌ بەو دڕندەییە ڕاینەکێشامایە، وا بە توندی لێی نەدامایە، منی مر□ق وئەوی گیاندارێکی درندەی کوێر بە کەڵبەی گورگەوە پەلاماری نەدابام، ئێستا لە ژورەکەمدا دانیشتبووم و سەرم خستبووە سەر کتێبێکی مێژوو، شکۆمەندەکانی ڕابردووی گەلەکەمم دەخوێندەوە، دەنگە خنکاوەکانی ئەمڕۆمان، ناڵەکانمان کە سنگمانی گوشیوە و چیرۆکی ئەو چڵە قژەی کە کۆتای بە ژیانم هێنا.

پۆلیسی گەمژە، ئەگەر نەتکوشتمایە، ئێستاکە لە قوماشی خۆشەویستی

بەشاکم بە شەش منداڵەکەم کە دمهێنانە ژیانەوە، لە کەتانی بەختەوەری شەڕواڵ بە کوڕەکانم و لە پەموی خۆشبەختی کراس بە کچەکانم دەدوری، فێرم دەکردن چۆن ژیانیان خۆش بوێت و ڕێز لە مرۆڤایەتیی خۆیان بگرن کە کوشتنی ئاسانترە لە وەستانییان لەبەردەم ئاوێنەیەکدا و ناشرینی ناخیان پێشان بدات.

بەنەفرەت بیت، ئەگەر نەتکوشتمایە، ئێستاکە لە یەکێک لە سوچەکانی ماڵەوەمان دور لە چاوی دایک و باوک و براکەم خۆم حەشاردەدا و لە وشە ئاوریشمیەکان پەیامێکم بە هەموو ڕەنگەکانی پەلکە زێرینە دەنووسی، بە گاڵتە بە خۆشەویستەکەم دەوت خۆشم ناوێت، بە پەلە دەمسڕیەوە و بەم دەنووسی کە چەندە خۆشم دەوێت و چەندە ئاواتە خوازم لە نێو کۆڵانەکانی شارەکەمان سەقز پێکەوە ون ببین.

ئەگەر ئەو گەمژەیە نەیدەکوشتم، هەنووکە خەونەکانم بە دارتەلی گەڕەکەکەماندا هەڵدەواسی وئاواتەکانم لە ناو گوڵدانی بەختەوەریدا دەچاند و هەموو ڕۆژێک بە ڕوونی وشەنایی ئاوی قەزوین ئاوم دەدان .

ئەگەر چارەنووس لەو ڕۆژە شومە ڕەشەدا ئەو پۆلیسەی نەدەهێنایە سەر رێگەم، ئێستاکە پزیشکێک دەبووم و تەماری نەخۆشەکانم دەکرد، یان پارێزەرێک دەبووم و بەرگریم لە ستەملەکراوەکان دەکرد، یاخود هونەرمەندێکی شێوەکار دەبووم وبە ڕەنگە بەزراوەکان تابلۆی نەفامیتانم دەکێشا، یان گۆرانیبێژێک دەبووم و تراژیدیاکانی ژیانمان دەکردە گۆرانی، یان تەنانەت سەمام دەکرد وەک ئەوەی پێتان بڵێم چەندە مرۆڤم و شایەستەی ژیان و مردنێکم کە شایستەی میهرەبانییەکەم بێت.

ئاە ئەی نەفرەت لەکراو، ئەی پێغەمبەرەکەتان وسێتی بە نەکردوون کە لەگەڵ شووشە عەترکان میهرەبان بن، کە ئەمەی ژنین، کە دەڵێت: " رفقاً بالقوارير"؟

ئەگەر بە پرچم پەلکێشت نەکردابام، ئێستا نەدەبوومە هەزاران پارچە شوشەوە، کە ئێستەمە بەتان کۆیانبکەنەوە، دەنگم بڵاو نەدەبووەوە ونەدەگەیشتە هەموو مەملەکەتەکەتان کە بە ئێسک و پروسکی شەهیدان هەڵتانچنیوە.

دەبینیت پۆلیسی گەمژە، کە چۆن دەنگم چووە ناو قوڵگی ملیۆنان کەس، توڕەیم چووە ناو دڵیان و ئازارەکانم بوونە شێشەک کە پەردەی لە سەر بێگەنییەکانتان هەڵماڵی و بۆنی ڕزیوتانی بە هەموو نیشتماندا بڵاوکردەوە و زەنگی لەناوچوونتانی بەم نزیکانە پێیە؟

- لە زاری ژینا ئەمینی، یان "مەهسا ئەمین"ی کوردوە.

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: ڕەزا حەمە ساڵح

کام نووسین و کام وردەکاریی؟!.. سەدیق سەعید ڕواندزی

بە هۆی دنیای تۆڕە کۆمەڵایەتییەکانەوە و هەبوونی دەیەها مینبەری گوتن و نووسین، جۆرە فەزایەکی کراوە لە بەردەم هەمووواندا هاتۆتە ئاراوە، کە بنووسن و سەرنج و ئایدیاکانیان تێدا بخەنە ڕوو. ئەم فەزا کراوەیە، جۆرە گوتارێکی بەرهەم هێناوە، کە بنەماکانی لە چی گوتن دایە، نەک چۆن گوتن، بەو مانایەی هەموومان دەنووسین و شتێک دەڵێین، بە بێ ئەوەی پێویست و گرنگ بێت، لە ڕووی مەعریفی و ڕۆشنبیرییەوە، یاخود ئیزافەیەک بخاتە سەر گوتاری ڕۆشنبیری کوردییەوە. ئەم بە بایەخکردنەی نووسین، وەک کایەیەکی گرنگی مەعریفی، هیچ جۆرە شکۆیەک و بەهایەکی بە دنیای نووسین نەهێشتۆتەوە، لەو سەنگییەشەوە ڕۆژانە ئەمە، بەر سەدەها بە ناو نووسین و وتار دەکەوین، کە بە قوڵایی و بە ناوەڕۆک و هەڵگری هیچ ڕەهەندێکی ڕۆشنبیری نین. بە جۆرێک مرۆڤ زۆرجار قێز لە دنیای نووسین دەکاتەوە. لە کاتێکدا نووسین، یەکێکە لە کردە هەرە قورس و ئالۆز و هزرییەکان. بۆیە هیچ کاتێک نابێ ئەو فەزا کراوەیە، لە پەراوێزی بە ناو هەبوونی ئازادی دەربڕینەوە دڵخۆشمان بکات بەوەی کە هەموو شتێک دەنووسرێت، بەڵکو لەوە گرنگتر هەڵوەستەکردنە لە

ئاست ئەوەی دەنووسرێت، چونکە هەموو نووسینێک کە بڵاو دەبێتەوە، دەرەنجام خوێنەر لە خوێنەوە و هەڵسەنگاندنیدا دەبێتە پێوەر و ئەوە دواجار بەهایەک بەو نووسینە دەدات، بەوەی کە چەند پێویستە و ماهیەتی لە چۆن گوتن دایە یان چی گوتن. ئەگەر گوزەرێکی خێرا، بە ناو ئەو دنیا ئاڵۆز و شێواوەی نووسینی کوردی بکەین، ڕۆژانە بەر دەیەها نووسینی کرچ و کاڵ و بێ ناوەڕۆک و لەشکرێک قەڵەم بەدەست دەکەوین، کە هەر تەنها مەبەستیانە شتێک بنووسن، نەک ئەوەی چی دەنووسن. بۆ نموونە: هەیانە، چەند دەردەڵێک بە ناو شیعر بڵاو دەکاتەوە، کەچی لە شکرێک قەڵەم بەدەست، دەکەونە شانامە و ستایشی شیعرەکانی دەکەن، لە کاتێکدا نە زمان، نە وێنەی شیعری، نە شیعریەت و جوانی لە شیعرەکانی ئەو بە ناو شاعیرە نییە، جگە لە قسە ڕێزکردنێک. بڕوام وایە، ئەو خۆشی ڕەنگە پێ شاعیر نەبێت، وەلێ کاتێ دەبینێت، پەسن و ستایش دەکرێت و بەوە ناوی دەبەن، کە شیعرەکانی داهێنەرانەن و جێگای هەموو شتێکیان تێدا دەبێتەوە، ئیدی خۆی لێ دەگۆڕێت و بەردەوام دەبێت لە سەر ئەو دەردە دڵانە، هەیانە ڕابردووی خۆی کە سەردەمانێک بۆ نموونە فەقێ بووە، دەکاتە کەرستەی گاڵتەجاریانەی نووسین، بە بێ ئەوەی بۆ ئەوانیتر هیچ مانایەکی هەبێ، ئەمانە و دەیان و سەدان نموونەی تر، کە ئێمە ڕۆژانە بەریان دەکەوین. ئەم دۆخە لە غیابی ڕەخنەی جدی و شر□ق□ییەوە بەردەوام بوونی هەیە، بە تایبەتیش کە نووسەر و خوێنەری بیرکەرەوەو بە سەلیقە زۆر کەم بۆتەوە، کە حەوسەڵەی ئەوەی هەبێت ئیستێک لە ئاست ئەو هەموو بە ناو نووسینانە بکات. بێگومان هەر وشەیەک کە دەینووسین بەرپرسیاریەتیەکی گەورەی فەرهەنگی و ڕۆشنبیرییە، نووسین دەبێ پەیام و مەبەستێکی هەبێت و شوێنێک لە هزر و دیدی خوێنەران بگرێت، نەک تەنها ڕەشکردنەوەی لاپەڕەکان بێت.
نووسەر کاتێ باس و بابەتێک لە نووسینەکەی دەخاتە ڕوو، دەیوروژێنێت، دەبێ لە چاوەڕوانی ئەوەش دابێت، خوێنەرانێک ه□ب□ن، لە پەراوێزی خوێنەوەی ئەو نووسینەی ئەو پرسیاریان لادروست بێت و گومان بکەن لەوەی نووسەر دەیەوێت چی بڵێت؟ لەو سۆنگەیەوە، وەک خوێنەرێک دەمانەوێت هەڵوەستە لە ئاست وتارێکی (زانا ڕەزاق) بە ناوی (نووسین و وردەکاری) بکەین، بە مەبەستی گفتوگۆ و پرسیار لە چیەتی نووسین. ئەم بەڕێزە، ماوەیەکە لە ڕێی هەندێک کورتە وتاری دووسێ دێڕی، هەر جارە و دەیەوێت وەک مەلای دوانزە عیلم لە بارەی شتێکەوە بنووسێت و وەعز بە هەموومان بدات و گوایە، مەعریفە و زانینمان فێردەکات. کێشەکە لەوە دانییە چی دەنووسێت، بەڵکو گرفتی گەورە لەوە دایە، ئەو بابەتانەی هەڵیان دەبژێرێت، نەک بە نووسینێکی سادە و بێ ناوەڕۆکی چەند ڕستەیی ئەو مافی تەواویان بۆ

قسە لەسەر کردن پێ نادرێت، بەڵکو هەیانە پێویستیان بەوەیە، دەیان کتێبیان لە بارەوە بنووسرێت. ئیدی نازانم، ئەم چۆن بوێری ئەوەی هەیە، بەو کورتە بە ناو نووسینانە، قسە لە سەر ئەرز و ئاسمان بکات؟ ئەم بەڕێزە، لە نووسینێکی کورتی دیکەیدا، بە ناوی (نووسین و وردەکاری) کە لە ماڵپەڕی پڕ خوێنەری دەنگەکان بڵاو بۆتەوە، چەندین بۆچوونی سادە و هاودژ دەردەبڕێت وگوایا ڕێنوینی هەمووان دەکات چۆن بنووسن. سەیر و شۆخی لەوە دایە، باس لەوە دەکات، کە ئەوەی ئەم دەیڵێت، تاکو ئێستا کەس نەینوسیوە و بگرە فەیلەسوفە کۆنەکانیش باسیان نەکردووە، لێرەوە کارەساتەکانی دنیای بێ ڕەخنەیی دەردەکەوێت، کاتێ نووسەرێکی گەنج لە کورتە وتارێکدا باس لەوە دەکات کە قسەی جیاوازتر لە فەیلەسوفانی دنیا دەکات و ئەوان مەعریفەی هەموو شتێکیان نەبووە. نووسەر لە دەسپێکی ئەو کورتە وتارەیدا دەنووس□ت: ([illegible]

[illegible]

□□□□□□□□□: (کاتێ ئێمە خەڵکی فێری بەڵێ و نەخێر دەکەین، دەبێ
فێری ئەوەشیان بکەین بۆ چ شتێک بەڵێ بڵێن و بۆ چ شتێکیش نەخێر
بڵێن و ئەمەش بە ووردەکارییەوە یەک شتیش ئەوەیە واقیع گۆڕینیش
پرۆسەیەکە، ووردە ووردەیە (هەروەها دەنووس□ت:) □□□□□ □□ □□□□□□□

[illegible]

ب□ی□ش□ (گووتی ع□راق گ□لی واتا گوتی س□ددام گ□ر): □□□□□□ □□□□□□
بینیمان لە هەمووهەڵبژاردنەکاندا، لە سەدا سەدی دەنگەکانی
دەهێنا. نا بێ مر□ق ل□ سەر ئەو بنەمایە فێر بکەین، کە من چیم
ویست، ئەویش ئەوەی بووێت. بەڵکو دەبێ خۆی ئازاد بێت لە
بیرکردنەوە و هەڵبژاردن. ئەم جۆرە کولتوورە کە لە ڕۆژهەڵات باوە،
هەمیشە مایەی نەهامەتی بووە بۆ ئێمە، چونکە بەردەوام
نەمانتوانیوە گوتارێکی جیاواز بەرهەمبێنین. مر□ق د□بێ خۆی فێری
هەموو شتێک بێت لە ژیان، بە تایبەتیش کاتێ قۆناغی منداڵی دەبڕێت.
هەڵبەتە ئەمە بەو مانایە نییە مر□ق پ□ویستی بە ئامۆژگاری نەبێت،
بەڵکو بەو مانایەی دەبێ خۆی سەربەست و ئازاد بێت لە هەڵبژاردن و
ڕەت کردنەوە. هەر لە نووسینێکی دیکەی کورتیدا، زانا رەزاق باسی
داهێنان دەکات و دەنووسێت:_(داهێنان جاری یەکەم زەحمەتە دووەم
جارو سێیەم جار ئاسان دەبێت) ئەم برادەرە، وا لە داهێنان
گەیشتووە، کە کارێکی زۆر ئاسایی و ڕۆژانەیی بێت و هەموو کەسێکیش
دەتوانێت داهێنەر بێت، بێ ئاگا لەوەی داهێنانەکان یەکجار لە ژیان
دێنە ئاراوە و ئەوانی دواتر هیچ بەهایەکیان نییە. مەگەر لە دوای

گۆران دەیان شاعیری دیکە، شیعری ئازادیان نەنووسی؟ بۆچی تەنها گۆران بە نوێکەرەوەی شیعری کوردی و داهێنەری شیعری ئازاد دەناسرێت؟ چونکە لە بنەڕەتدا داهێنانەکە هی ئەو بوو، بەڵێ ئەوە نییە داهێنان هەموو کات و سەردەمێک، هەموو ڕۆژگار و قۆناغێک، لە هەموو ڕووێکەوە بێتە ئاراوە، یان کەینە ویست و مەبەستمان بوو، داهێنان بکەین. ئەم شێوە تێڕوانینە بۆ داهێنان تەنها لەو خەیاڵەی ئەودا هەیە. دواجار دەڵێم هیوادارم وردترو بە دیقەتتر بێت، لەو وتارانەی لەمەو دوا دەیانووسێت، بۆ ئەوەی بزانێت خوێنەرانێک هەن، دەخوێننەوە و هەڵوەستە دەکەن و پرسیاریان لادروست دەبێت، هەروەها ڕەچاوی خاڵبەندیش بکات و بەهەڵە بۆ کاری نەهێنێت، چونکە ڕستە هەیە، پرسیاری تێدا نییە کەچی نیشانەی پرسیاری بۆ دا ئەنێت، هەیانە سەرسوڕمان نییە، کەچی نیشانەی سەر سوڕمانی بۆ دا ئەنێت .

سەرنج: نووسین و وردەکاری، کورتە وتارێکی (زانا ڕەزاق) ە لە 16/9 لە ماڵپەڕی دەنگەکان بڵاوبۆتەوە.

دەستەچیلەیێك شیعری ئەرمەنی.. و: نەژاد عزیز سورمێ

- **کەوانەی مانگ**

ئا . ئەسڵان(1)

بە هەست و خوست پێکگەیشتین
دەرگای سەبووریمان لێ بەسترا
کزەڕۆشنایی سەفەر
کەوانەی مانگی گۆشەی خەڵوەت
لە ئاسمانا
تینوو بوو
یادگارییەکانی دەنووسی ..

دوو چاوی گەورە
ڕووبەڕووی چاوەکانم
بۆچی کز بوون و

ناکاو پێکەنین و گڕژینەوە ؟
دوو پیاڵەی سپی
لەسەرخۆ شکان
ئەستێرەی سەحەر
جوانەئەسپی ، سپی خۆی تاودا ..
کە گوڵی لێوی پشکووت
ئەستێرە یێ لە ئاسمان
بە سەرسامییەوە داڕژا .

- **دەنگی خوێن**

ئا . ئەسڵان
نە ئەستێرەی بەربەیان بوو
نە مانگ
چاوی تۆ بوون
بە چاوەکانم پێکەنین ..

نە شایی بوو نە ئاهەنگ
دەنگ و ئاوازی خوێنی من بوو
لەژێر پێی تۆدا
ئاوزنگی دەدا ..
نە باڵدارێ بوو
نە خەون
سێبەری تۆ بوو ڕۆیی
تا جارێکی دی دڵەکەم
هەلا هەلا کات .

- **مۆتەکە**

زۆرایر میرزاییان(2)
ئاسمان مووەکانم ڕادەکێشێ
زەمینیش خۆی بە لەشم هەڵواسیوە
منیش پەنا دەبەمە بەر دڵی شەو
لە هانام بێ ..
هاواری من ،
کە وەك گڕیی ئاگر کڵپە دەکا
یەکەم قرچەی سووتان
لە هەنییەی سڕم دەچەقێ ..
زمانی مەشخەڵداری شەو
ڕێڕەوە ڕۆشنەکان دەلێسێتەوە ..

بەڵام من خلۆر دەبمەوە
لە ناو پێچی گەردەلوولدا خلۆر دەبمەوە
دەستە قوڵاوییەکانیشم
بە دەم و چاومەوە گرتووە .

• **پاسەوان**

ئارشاویر مەگەردیچ(3)

دێرزەمانێکە هەتاو
بە چەکووشی پەلکەزێڕینەی ڕەنگینی
ئەشکەوتێکی بۆ دروست کردووم
هەموو ماڵ و دەوڵەتی من
بە دیواری ئەشکەوتەوە
چوار وێنەیە ،
چوار وێنەی پارچە پارچە :
خاك ، برسی و گێشەگیرە
ئاو ، بە لێوی وشك هەڵاتوو
ئاگر ، بە چاوی بێ ڕوناهی
با ی بریندار ،
لەسەر پێخەفدا کەوتووە ..
لە دەروازەی ئەشکەوتەکەم
گوڵبەڕۆژێ پاسەوانە
بەرابەر
هێرشی خۆر وەستاوە .

• سەت ساڵی تر

گالێست خانس(4)

سەت ساڵی تر
یەکێ دێت و دەڕوات :

▪ **لێرە**

لەسەر ڕووی ئەم کاغەزە
لە هەناسەی ئەم خاکەدا
لە خانوویەکی ئەم کۆڵانە خوارەدا
مرۆڤێ دەژیا
بە دڵێکی گەورە
بە هەستی پاك و پیس
بە عەشقی یەکڕەنگی و بە بێ وەفایی
بە پێی ماندووی نەسایەوە

بە دەستی بێ ئاسمان بەرز
بە چاوی بێ تیشك شێت
بە گفتوگۆ و قسەی ناخۆش
مرۆڤێ دەژیا
مرۆڤێ
هەموو شتێ بە کەچ تێدەگەیشت
لەباتی نان
تریفەی ئەستێرەی دەجووی
گردی بە پێیان وەنەبوو
لە جیاتی جەستە
گیانی ئافرەتی دەویست ..
ئەوەی خۆش دەویست لێی بێزار بوو
وەك ئادەمزادێکی سەرڕاست
ڕێی گرتبوو
هیچ وەختێ کڕنۆش بلردنی نەدەویست ..
ئا ئەو مرۆڤەی
سەت ساڵ لەمەوبەر ژیاوە
ئەو مرۆڤە دلێرانە
ئاوازی زوڵمی بیستووە و
وتوویەتی :
سەت ساڵی تر
یەکێ دێت و دەڵێ :
لێرە
لەسەر ڕووی ئەم کاغەزە
مرۆڤێك دەژیا
ئینسانی خۆش دەویست
هەموو شوێنێکی پشکنیوە و
تاڵی چەشتووە
لە تەواوی ڕێبوارانی پرسیوە
بەڵام لای هیچ کەس
لە هیچ کوچەیێ
ناو ونیشانی (عەدالەت)ی نەدۆزیوەتەوە .

(1) ئا . ئەسڵان ، شاعیرێکی ئەرمەنییە ساڵی 1907 لەدایك بووە
لە زۆربەی ڕۆژنامە و گۆڤارەکاندا شیعری بڵاو کردووەتەوە
بە تایبەتی لە گۆڤاری (واردزنونەد)دا
و بە یەکێك لە شاعیرە لەپێشەکانی ئەرمەن دادەنرێ .

(2) زۆرایر میرزاییان ،1916 لە دایك بووە ، میرزاییان جگە لەوەی شاعیر بووە ، چیرۆکنووس و وەرگێڕیش بووە . چەنین بەرهەمی ناوازەی کردووە بە ئەرمەنی لەوانە چوارینەکانی بابا تایەری هەمەدانی .

(3) ناوی تەواوی (ئارشاویر مەگەردیچیان)ـە 1913 لەدایك بووە .

(4) گالۆست خانس ، 1910 لەدایك بووە ، یەکەمین بەرهەمی 1928 بڵاو کردووەتەوە .

(*) کۆی شیعرەکان لە ژمارە (11) ی ئۆردیبەهەشتی ساڵی 1349ی هەتاوی گۆڤاری (سخن)ی فارسی تایبەت بە ئەدەبیات و کولتوور کراون بە کوردی .

ژیـــان بـە جـــووتە نەعلەوە..

نەوزاد بەندی

ساڵانێکە خۆم حازر ناکەم بۆ زستان ..
نە نەوت ئەکڕم ..
نە کومبار ..
نە گوێز ..
نە دەستکێش و گۆرەوی خوری ..
وەک ئەوەی هیچ ڕووی نەدابێ ،
بۆ تەنیشتیدا ڕەت ئەبم ..
ساڵانێکە خۆم حازر ناکەم بۆ بەهار ..
نە جلی کوردی ..
نە کڵاشی پەڕۆ ..
نە سەیران …
وەک چۆن خەڵک خۆیان حازر ناکەن بۆ سەری مانگ ..
وەک چۆن سەری مانگ هیچی پێ نییە بۆ خەڵکی ..
وەک نائومێدبوونی خەڵک لە پەرلەمان ..
وەک چۆن ئازادی هیچی پێ نییە بۆ خەڵکی ..
ئاوا ساڵانێکە ، خۆم حازر ناکەم بۆ سەری ساڵ ..
نە سەفەر ..
نە ئاهەنگ ..

نە پیاسە ..
وەک چۆن خەڵک نائومێد بوون لە شۆڕش ..
وەک چۆن شۆڕش کۆمەڵێ بازرگانی پشتا و پشتی خستە کۆڵی خەڵکی ..
وەک چۆن خەڵک ، خۆیان حازر نەکرد بۆ هەڵبژاردن ..
وەک چۆن هەڵبژاردن خەڵکی لە هەموو هیوایەک داڕنی ..
وەک چۆن مناڵ خۆی بۆ مەکتەب حازر ناکا ..
وەک چۆن زانکۆ ، ووڵاتی پڕ کرد لە خاوەن بڕوانامەی بێ ئیش ..
وەک چۆن شەقام بوو بە ژێر عەرەبانە و سواڵکەرەوە ..
وەک چۆن مزگەوت تەنها کوشکێکی ڕەنگا و ڕەنگ بوو ، خاڵیی لە باوەڕدار ..
وەک چۆن باران خۆی دزییەوە لە پاییز ..
وەک چۆن بەهار گیرفانەکانی پڕ بوون لە قالۆنچە ..
ئاوا ساڵانێکە خۆم حازر ناکەم بۆ نیشتمان ..
هیچ شەقامێکی بانگم ناکا بۆ پیاسە ..
خۆم بۆ هیچ ئاهەنگێکی حازر ناکەم ..
شەوان تەماشای هەواڵی ئەلجەزیرە ئەکەم ..
سەیری درامایەکی ئینگڵیزی ئەکەم ..
تەماشای شەقامەکانی ئەستەنبوڵ ئەکەم ..
وەک چۆن ئیبراهیم ئەمین باڵدار دوای ئەوەی هەموومانی فێری خوێندەواریی کرد ، لە غەریبیی مرد ..
وەک چۆن حاجی قادری کۆیی ، دوای ئەوەی هەموومانی فێری نیشتمانپەروەریی کرد .. ڕۆحی لە تورکیا کێشرا ..
وەک چۆن نالی ، لە ئەستەنبوڵ نەگەڕایەوە ..
وەک چۆن ئەمین فەیزی لە خانەی پیرانیی غەریبیی ، گیانی بەخشی ..
ئاوا خۆم بۆ هیچ هەواڵێکی بە پەلەی کورد حازر ناکەم . ..
هیچ گ□قارێکی ناتوانێ قژی سەرنجێکم داهێنێ..
خۆم بۆ وادەی دابەشکردنی هیچ کتێبێکی حازر ناکەم ..
هیچ نوسەرێکی هەستی شانازیم تێدا ناوروژێنێ ..
خۆم بۆ بینینی هیچ کچێکی حازر ناکەم ..
ناتوانم شیعر بۆ هیچ دیمەنێکی بنوسم ..
گۆرانییەکانی تەریقم ئەکەنەوە..
ئەوەی ئەیبینم هەر تەنەکەی خۆڵە ..
بۆگەنی زبڵ دیارترین داهێنانە لێرە ..
من بۆگەنی زبڵ بوومایە خۆم کاندید ئەکرد ،
دەنگی ملیارێک مێش مسۆگەر بوو ..
ئاوا خۆم بۆ شەوچەرەی پاییز حازر ناکەم ..
لە پەنایەکا بە دیار گوگڵ ترانس□یت□ر□و□ ،

خۆم به زمانێکی ئەنگلۆ سەکسۆنیەوە سەرقال□ ئ□کەم ..
هیچ شەوێ خۆم بۆ خەوتن حازر ناکەم ..ئاخر لێرە خەون به چییەوە ببینم ؟
وەک چۆن دادگاکان پڕ بوون لە تەڵاق ..
وەک چۆن دەریاکان پڕ بوون لە کوردی خنکاو ..
وەک چۆن شەقامەکانی دنیا ، پڕ بوون لە کوردی بێ ئیش ..
وەک چۆن مەدفەع و فڕۆکە و درۆنەکانی دنیا ، بەیانیان دەستنوێژ هەڵئەگرن و خۆیان بۆ کورد حازر ئەکەن ..
وەک چۆن هەرچی کافر و خەلیفەی دنیایە ، چێژ لە کوشتنی کورد ئەبینن ..
وەک چۆن کورد خۆیشی ، سەگ ببینێ کورد نەبینێ ..
ئاوا لە هیچ شتێکا خۆم بۆ کورد حازر ناکەم ..
لە بیابانێکدام ، لمێکی زۆری لێ ڕژاوە ،
ئیتر خۆم بۆ چی حازر کەم ؟
لەجیاتی لە ڕۆژەکاندا بژیم ، وەک سەهۆڵفرۆشێکی بێ ئیش ، خولەک و سەعاتەکان ڕیز ئەکەم و .. بێ ئەوەی خۆمیان بۆ حازر کەم ، ئەتوێنەوە ..
چێشتەنگاو ، خۆر ڕمێ بەرز بۆتەوە و
من لەناو پێخەفدا ئەتلێمەوە …
وەک چۆن جەنڕاڵی پاییز لە خوێنی خۆیدا ئەتلایەوە ..
وەک چۆن حەسەنی قزڵجی کەس نەیزانی چی بەسەرهات ..
وەک چۆن کۆڵبەرەکان لەسەر تاوێرە بەردەکان ، زۆرانبازی لەگەڵ نانا ئەکەن ..
وەک کارەبا …
وەک جامی ڕەشی ئوتومبیل ..
وەکو تیرۆر ..
وەک ئۆپۆزیسیۆنی درۆزن ..
وەک یەکگرتنەوەی هێزەکانی 70 و 80
وەک ئیسلامیی بە خوێنی سەری یەکتری تینوو ..
شتی تریش ..

______نەوزاد بەندی ______

یەکێتی بە بەردێک دوو پۆستی لەدەستی پارتیا کوشت.. سامانی وەستا بەکر

سەرەتای گەمەکە:
ئەگەر کەمێک بەووردی لە دیمەنی شانۆی هەڵبژرادنی سەرۆک کۆمار بڕوانی ئەتوانرێ بە ئاسانی لایەنی سەرکەوتووی شانۆکە ببینرێ و هەرئەوەشنا بەڵکو ئەتوانرێ لەوەش تێبگەی کە سیاسەت چ زەلکاوێکە.

ی.ن.ک و سەرۆکەکەیان زۆر بە سانایی ی.ن.ک گەمەیەکی زۆر زیرەکانەیان کردوو و توانیان بەجۆرێک پ.د.ک فریووبەن کە نەک بەس تەنها پۆستی سەرۆک کۆماریان لێبردنەوە و جارێکی تریش مۆری موڵکی یەکێتی پێوەنایەوە، بەڵکو بەجۆرێک گەمەیان کرد کە پارێزگاری داهاتووی کەرکوکیش ئەگەر جارێکیتر بۆ کوردبێ ئەوا هەر بۆ ی.ن.ک ئەبێ.

سەرەتا یەکێتی باش ئەوەی ئەزانی کە سەرۆکی پ.د.ک هەمیشە شەری کۆنە قین□ ئ□کات و شکستی پێشووی فواد حسێنی بەرامبەر د.بەرهەم ساڵح لەبیرناچێ و بەهیچ جۆرێک بەئاسانی ڕێگە بە هەڵبژاردنەوەید. بەرهەم نایەن، هەربۆیە بۆیە بە مسۆگەرکردنی ئەو پۆستە د. بەرهەم ساڵحیان وەک کەپشی فیدا لەدژی خواستی سەرکۆی پارتی دیاریکرد.

کەواتە ئەمەیان بۆ کرد؟
ئەوان باش لەوە تێگەشتبوون و ئەیانزانی کە هەر کەسێک بەربژێر و دیاریبکەن بێ هیچ گومانێ ڕکابەرێکی پارتی بەرامبەر دیاری ئەکرێ، بۆیە ئەبوو ئەو کاندیدە د. بەرهەم ساڵح بێت، کە بەهیچ جۆرێ شانسی متمانە وەرگرتنی پارتی و سەرۆکەکەی نا بێ، لەهەمان کاتیشا ترسێکی زۆر لەدڵی پارتی و سەرۆکەکیا دروست ئەکات، بەجۆرێک کە ئەبێتە شورەییەکی گەورە ئەگەر دووجار بەرامبەر هەمان کاندید شکست بهی□نن، ئەوەش وا لە پ.د.ک و سەرۆکەکەیان ئەکات کە بۆ دەربازبوون لە شکست داوای کشانەوەی د. بەرهەم ساڵح بکەن، لەبەرامبەریشا هەر کاندیدێکیتر ی.ن.ک دیاریبکات ئەوان دەنگی پێئەیەن، ئەمەش نهێنی ئەو گەمەیە بوو کە یەکێتی کاری لەسەر ئەکرد.
بەو جۆرە ی.ن.ک پۆستی سەرۆک کۆمار هەر لای خۆیان ئەهێڵنەوەو بۆ جاری چوارەم، بەڵام ئەمجارەیان بە ڕەزامەندی پارتی و سەرۆکەکەیان

مەری مەرکی یەکێتی بوونی ئەو پۆستە بەدەستی خودی پارتی و سەرۆکەکەی لە کۆشکی کۆماری عێراق بە یەکێتی ئەنەخشێنن، سەرنجامیش یەکێتی کاندیدە دەخوازەکەی خۆیان و گەیاندنی پوری سەرۆکی یەکێتی وەک خانمی یەکەمی عێراق بۆ کۆشکی کۆماری بەدەستئەهێنن، بەمەش ئەوترە زیرەکی ئەگەر وا بیریان لەکردبێتەوە.

خواستی ی.ن.ک یان بنەماڵەی؟
بۆ یەکێتی و سەرۆکەکەی بێگومان کەسێک لە بنەماڵەی خۆیان باشترە تا هەر بەربژێرێکیتر، بەتایبەتی ئەگەر ئەو کەسە هاوسەری کارگێڕی مەکتەبی سیاسی حیزبەکە و مەردی پوری سەرۆکی حیزبیش بێت، نابێ ئەوەش لەبیر بکرێ کە کچانی ئیبراهیم ئەحمەد هیچ کاتێ کەیفیان بە خۆزانی د. بەرهەم ساڵح نەهاتووە و ناشیەت، پێشتریش ناڕەزای زۆریان هەبوو وە ڕێگری زۆریان کرد تا ڕێگەنەیەن ببێتە خانمی یەکەمی عێراق، بەڵام ئەو کاتە ناچاربوون چونکە د. بەرهەم ساڵح بەربژێری پەسەندکراوی زۆربەی لایەنە عێراقییەکان بوو.

ئەگەر لەسەرەتاوە ی.ن.ک د. لەتیف ڕەشیدی کاندید کردایە بۆ سەرۆک کۆمار هیچ گەرەنتیەک نەبوو بۆ سەرخستنی بۆ ئەو پۆستە، بەڵام زیرەکانە و وەک بەربژێری سەربەخۆ ڕێگەیان لێنەگرت، بەڵام هیچ کاتێکیش وەک کاندیدی ئەو حیزبە ڕەفزیان نەکردەوە، بەڵکو تەنها ئەیان ووت تاکە کاندیدی ئێمە د. بەرهەمە، ئەمەش بەو واتایەی کە ئەو حیزبە بێئاگری سوتاندنی شانسی د. بەرهەم ساڵح ڕێگەی بەردەمی د. لەتیف ڕەشیدی ڕووناک ئەکردەوە.

یەکێتی چی تریشی بردەوە؟
ی.ن.ک بەم کارەی تەنها پۆستی سەرۆک کۆماری بۆ خۆی قۆرخ نەکرد، بەڵکو کارێکی کرد کە بەربژێرە دەخوازەکەیان لەلایەن پارتی و سەرۆکەکەیانەوە وەک کاندیدی ناچاری پارتی دیاری بکرێ بۆ ڕێگری کردن لە هەڵبژاردنەوەی د. بەرهەم ساڵح، بەوەش یەکێتی نەک هەر سەرۆک کۆماری بردەوە، بەڵکو یارییەکەی بەجۆرێک زیرەکانە کرد کە لە پۆستەکانی تری حکومەتی داهاتوو بەبەش نەبێ، لەهەمان کاتیشا پۆستی داهاتووی پارێزگاری کەرکوکیش هەر بۆ ئەو حیزبە بێت.
لە نەخشە ڕێگای بەرەو کۆشکی کۆماری ی.ن.کوردستانا بەجۆرێک پ.د.ک فریویرا کە بەربژێرە دەخوازەکەی یەکێتی و سەرۆکەکەیان وەک بەربژێری دەخوازی پارتی و سەرۆکەکەیان دەستنیشان بکرێ، بەجۆرەش لە داهاتووا ی.ن.ک داشی سوارئەبێ، ئەتوانێ شەڕەی ئەوە بە پارتی بفرۆشێ کە پۆستی سەرۆک کۆمار بەدەە و خواستی پارتی و سەرۆکەکەیان بووە، بۆیە لەبەرامبەرا ئەبێ پۆستی پارێزگاری کەرکوک بۆ یەکێتی

بێت، واتە ی.ن.ک و س□رک□کەیان بە بەردێک نەک دوو چۆلەک□ ب□کو دووجار پ.د.ک و سەرک□کەشیان کوشت.

سیمای سیاسەت:
لە کۆی جیهانا بەشێوەیەکی گشتی نە سیاسەت کارێکی بێ نیشانەی پرسیارە، نە سیاسەتوانیش خ□کانێکی بێ گومانلێکراون، ئەم نێسانەی پرسیار و گومانەش لە شوێنێکەوە بۆ شوێنێکیتر ڕێژەکەی ئەگۆڕێ، تا لە ڕۆژهەڵات نزیک ببیتەوە ڕێژەکە زیائەکا، وە لە عێراق و هەرێمی کوردستان ڕێژەکە بەجۆرێک بەرزە تەنانەت خودی سیاسیەکان لە مێدیاکانەوە باس لە گومان و نیشانەی پرسیار لەسەر ئەو ئەزموونە ئەکەن کە خۆیان خوڵقێنەر و بەڕێوەبەرین.

یەکێک لە نەشارینیەکانی سیاسەت ئەوەیە کە شوێنێک نیە بۆ متمانە بوون و باوەڕکردن، بۆیە هەمیشە مر□ڤ □استگۆو بێ فێڵ تەڵەکەکان تیایا شکست ئەهێنن.
براوەی سیاسەت ئەوانەن کە هەمیشە لەیەک کاتا دوو ڕوو، دوو زمان و دوو دیویان هەیە.
لەسیاسەتا گرنگ نیە چەن وە بەچی پێبکەنی، گرنگ ئەوەیە لەکۆتاییا پڕ بردڵی خۆت پێبکەنی، تاکە ڕێگاش بۆ ئەمە تەنها درۆ، فێڵ، تەڵەکەبازی، فریودان، فرۆشتنی نزیکترین هاوڕێکان بۆ کڕینی کورسی زیاتر.

سامانی وەستا بەکر
٢٠٢٢-١٠-١٤
سوید-ستۆکهۆڵم

سەمای پەنجەکان.. نوسینی: نەوشیروان ئازاد

بە جوڵەی س□□ری پەنجەکانی.. ئەو ئارامیەک د□ بەخشێتە ڕۆحە ماندوەکان ، ئەو بەسەمای پەنجەکانی خشنودیەک د□ بەخشێتە گوێگرەکانی .. تۆ لەکوێ بیت ئەو لەوێیە .. ئەو هونەرەکەی بەتەنیا لەماڵەکەی خوێدا قەتیس نەداوە ، دێتەسەر شەقام و بەهەموو میللەت

دەڵێ …خەڵکینە جەم بن ..ئارام بن …گوێبگرن ژیان چەن بەچێژە چەند خۆشەئەگەر بەخۆشەویستیەوە لێی بڕوان و گوێبیستی بن . ئەو جیاوازلەدەستگێڕەکانی ناوبازاڕ ..جەنجاڵی ناداتەژیان..بەسەری پەنجەبزۆزەکانی ئازارەکانی ناخی خۆی دەکات چەپکێ سەمفونیای خۆشەویستی تا ئاسودەگی بکاتەوە بەبەر گیانەماندوەکاندا…

حەمیدی جوان جەمیدی هەمیشە لەدڵاشیرین ..لەدایک بوی گوندەجوانەکەی ئاوەکورتێ و دانیشتوی ئێستای بازیان …دەرچوی پەیمانگەی هونەرەجوانەکانە ئەو پتر لەپەنجا خەڵاتی جوراو جۆر ی وەرگرتوە..ئەو دەیان شارو شارۆچکەی نیشتمان گەڕاوەو لەسەرشەقامەکانی ئەرمینیا و تورکیان و زۆرێک لەشارو شارۆچکەکانی نیشتمان..میوزیکی ژەنیوە ئەو میوزیکی لەستۆدیۆکانەوەگواستۆتەو□ بۆ سەر شەقام ،تالەنزیکەوە تێکەڵ بەڕۆحی ه□زارو ماندوەکانی شاربێت …ئەولەوجێگەیەیە کەتۆ لەوێیت …ئەو دەروێش عبداللەی سەردەمە….بەڵام داخەکەم ئەوخەڵکەی کە بۆیاندەژەنێ هەمان خەڵکی سەردەمەکەی دەروێش عەبدوڵان …

ئەوەندەم بیست لەمۆسقاو خرۆشی ڕۆحی بێگانە…

میزاجی کوردەواریم تێکچوە دەروێش عبدوڵا ..

دەخیلت بم دەسا بەو ئای ئای و لاوک و حەیرانە…

سکاڵایەک لەگەڵ ڕۆحی کڵۆڵم کە…

Nawshirwan Azad

بیرەوەری□ک□انی ف□ق□ی□ک□ی گوومڕا…31.. شەماڵ بارەوانی

بەشی سی و یەک/

فەقێی□ک□ی چاوچن□ک..!

کاتێک فەقێ بووم و لە حوجرە و خوێندنی ئیسلامی دەمخوێند، هەموو ساڵێک، کاتێک کە مانگی ڕەمەزان دەهات، من و هاوڕێ فەقێکانم بەسەر دێیەکان دا دابەش دەبووین.
لە یەکەم ڕۆژی مانگی ڕەمەزانەوە، تا یەکەم ڕۆژی جەژن لەوێ دەماینەوە و نوێژی تەراویحمان بۆ ئەنجام دەدان و وتاری عەسرانەی ڕەمەزانمان بۆ دەدان، جا جاری وابوو هەندێک لە فەقێیاکان هەرلەناو شاری هەولێر لە یەکێک لە مزگەوتەکان ئەو مەڵایەتیەی ڕەمەزانەمان دەکرد.
ئینجا ئەو خەڵکەی دێ، یان شار، لە بەرامبەردا زەکات و سەرفیترە و خێر و خێراتیان پێدەداین.
بەینی خۆشمان بیت، هەرکاتێک مەڵایێک پێی بگووتباین وەرن بڕۆن بۆ فلان دێیە، هەندێک لە فەقێیەکان، یەکسەر بیرمان بۆ گیرفان و پارە دەڕۆیشت و خێرا و بەر لەهەر شتێک دەمان پرسی: چەورە، یان، نا؟ چەند ماڵن؟ خەڵکەکە سەخی و دەستکراوەن، یان قرچۆک و چاوچنۆکن؟

ئەوەش بەینی خۆمان بیت، منیش لە کاتی فەقێیاتیم، بە فەقێیەکی تەزەک قرچۆک و چاوچنۆک ناسراو بووم. فەقێکان وایان پێ دەگووتم، هەرچەند ئەوەم زۆر پێ ناخۆش بوو کە وایان پێ دەگووتم. چونکو من هەرگیز خۆم وا نەدەبینی و دانم بەوە دانەدەنا.
هاوڕێ فەقێکانم زۆرجار پێیان دەگووتم: تۆ قەناعەتت نییە، قەناعەت!
ئەو کاکە فەقێیەکی برادەرم هەبوو، ساڵێکی لە مەڵایەتی ڕەمەزانە، زیاد لە دەفتەرێک دەلاری وەرگرت، لەناو شاری هەولێر و بە زمانە عەشایەری و بازاڕیەکەی دەڵێت: ڕێک ڕۆیشت ژنەکی بەو زیاتر لەو دەفتەرە دەلارە ئازیزە هێنا.
منیش لە دێیەکی لای دەڤەری خۆشناوەتی و شەقڵاوەی، دێیەکی لە خۆم چاوچنۆک و قرچۆک تر، سەت دارت لە بدابان دینارێکیان لە بەرنەدەبوویە و مەلاکان لە پانزەی ڕەمەزان و ئەو ناوە باسی سەرفیترە و زەکات و شتیان دەکرد،
کاکە بە خوای من هەر لە یەکەم ڕۆژی ڕەمەزانەوە دەستم پێدەکرد و مەشکی ئەو خەڵکەم کاسدەکرد هەندەی باسی فەزلی دەستکراوەیی و خێرکردن و زەکات دان بکەم.
ئینجا نەک هەر ئەو هەموو ئایەت و فەرموودانەی کە لە ئیسلامدا هەن و هانی دەستکراوەیی و خێرکردن و زەکات و شت دەدەن ڕیزم دەکردن، دەهاتم هەرچی ڕیوایەتی زەعیف و هەڵبەستراو درۆش هەبوو دەمهێناوە و لەسەر مینبەر و لە وتاری جومعە و عەسرانی ڕەمەزانە دەمگووتنەوە و دەمگووت: ئەو خەڵکە بەستەزمان و عەرەبی نەزان و شەرع نەزانە

تـوزانن ڕیـوایەت و حەدیسی سەحیح و مەزوع و حەسەن و مەقتـوع و مەرفوع و فلان لیغەیریهی و فیسار لیزاتیهی چییە و کامە قەڵە و کامەی لاواز و کامەیشی درۆیە.

جوان جوان هەموویم دەهێنان و هێندەی تر شەکر و ترش و خوێم پێدادەکردن و بۆم دەگووتن و دەمگووت:دەی مادام لۆ کاری خێرێ و هاندان لۆ چاکەکردنێ و فەزائیلی ئەعمالێیە، درووستە و بە دڵی خۆم ملی شەرعم لۆ خۆم خواردەکردەوە.

ئینجا تۆ لەوە بگەڕێ کە کێ توزانێت مەسەلە چییە و وەڵاهی قسەی بە عەربی بکە و بڵێ:وە فی ڕیوایەتین فی کیتابو"ئەلتەرەب وەلئەغانی لی جەمالول دین ئەلکەسنەزانی" ئەننە ڕەسوڵە الله(سەلەلاهۆ عەلەیهی وەسەلەم) : ڕەئا ڕەجولەن، فەوقەلشەجەرەتی یەئکولو ئەلتوفاحەتی،

هەمووی وادەیزانی ئایەت و حەدیسه هاهاها

لەو دێییە تۆ گەر بشتگووتبایه: خوا و پەیامبەر لە خەون نامەکەی ئیبنولسیرین و فلان کیتابەی فرۆیدی وا دەڵێن، کەسیان نەیدەزانی مەسەلە چییە و تەقەی سەریان دەهات !

هەرهێندە بەسە ناوی خوا و پەیامبەرت بۆ زیادکردبا و تەواو، ئیتر هەمووی سەڵاوەت و سوبحانەاللەیان بۆ دەکرد و بێ لام و جیم وەریان دەگرت.

ئێ چاوەکەم من ئەو هەمووەم کرد و لەگەڵ ئەوەشدا

هەزار دووعا و شەو نوێژ و شتم دەکرد، هەتاکو حەفسەد هەزار دیناری حیزم وەردەگرت.

فەقێی هاوڕێشم دەفتەرێک زیاتر و ئینجا پێشی دەگووتم تۆ قەناعەتت نییە براکەم قەناعەت.

ئێ کو قەناعەتم هەبێت و ئیمان لەکەلەم بمێنێت و دەهری نەبم؟

لە کاتێکدا تۆ سەرووی دەفتەرێک وەربگریت و میش کەمتری له ملی□ نێک؟

ئینجا باسەرتان نەیەشێنم و درێژەی پێ نەدەم و بابێینەوە سەر بەسەرهاتێکی تری ژیانی فەقێیاتیم لەو دێیە.

هەڵبەت، بە پێی فیقه و شەرعی ئیسلامی هەر کەسێکی ساخ و سەلامەت بێت، لە هەموو مانگی رەمەزانێ هەموو ساڵێک دەبێت پڕە پارەیەک، یان بڕێکی دیاریکراو لە یەکێک لەو جۆرە دانەوێڵانەی کە مەزهەبەکانی ئیسلام و بە تایبەتی شافیعی دیاریکردووە بدات ب□ ه□زارەکان، ئەوەی پێی دەڵێن سەرفیترە.

جا ئەو سەرفیترەیە، یان سەر قەبڵاندن و سەرچاکردن، بۆ کەسێک

پارەی بدابووایە، لەژنەی فەتوا لە یەکەتی زانایان لەو ساڵەی من تێدا مەلای ڕەمەزانە بووم لەو دێیەی مەنتیقەی خۆشناوان و نزیک پیرە چیای سەفینە، بڕەکەی بە هەر کەسێک لە تەواوی مانگەکە(۳۰۰۰) هەزار دینار بوو.

بۆ کەسەکیش کە چووە ناو تەمەنەوە و نەتوانێت بە رۆژوو بێت، ئەوا دەبێت بۆ هەر رۆژێك (۳)هەزار فیدیە بدات و لە مانگەکدا و هەرسی ڕۆژەکەی ڕەمەزان دەکات بە (۹۰)هەزار. جا لە فەقێیاتی لەو دێیەی نزیک شەقڵاوەی، کە مەلای رەمەزانە بووم، هەر رۆژەی دەچوومە مالێکی لە نانخواردنە.
رۆژێك ڕۆشتمە مالێکی، دایە حاجیەک و مامە حاجیەکی زۆر بە تەمەنیان هەبوو، هەندە بە ساڵداچووبوون لە پیریان بە گاگۆلکە دەرۆیشتن، لە دڵی خۆمدا گووتم: لێدە مەلا، وەڵا لێتی گرت، لە وەنـــاکەی، ئەخۆی ئەوجـــارە بە دڵـــی خۆت دەبێـــت، دوو نەفەر دەکاتە(۱۸۰)هەزار دینار و نەمردم و لە کۆتاییدا فیدیەیەکی چەوری سەت و هەشتا هەزاری ئەو دووەم مسۆگەرکرد.
ئینجـا لە خۆشیـــان وەختـــابوو بفڕم و لەگەڵیـــان کەوتمە ســوالفە و قسەکردنە و گووتم: با بەبن گوێیانیان دا بچرپێنم، نەوەک لەو مەسەلەی فیدیە و شت نەزانن. وەکوو ئاماژەم دا خەڵکی دێیەکە هیچ شارەزاییەکیان لە ئایین و شت نەبوو.
پیاو دەهاتن و سەبارەت بە خۆشۆردن و غوسڵدەرکردن و جوتبوون و شت لە ڕووی شەرعەوە پرسیاریان لێدەکردم، بەم دەردەکەوت کە تائێستا هەموویان بە هەڵەکردووە.

من چەندجار بە شێخی خەڵکەکەم دەگووت: وەڵاهی ئاینی ئیسلام هێشتا نەگەیشتووەتە ئێره و وابزانم من یەکەم کەسم هاتووم تا ئەو دێیە فەتح کەم هاهاها

کە وام دەگووت دەیاندا قاقا.

ئە سەرتان نەیەشێنم، گووتم: داپیرە گیان، دەزانن ئەو ساڵ دنیا زۆر گەرمە، ڕۆژوو گرتن هەندێک زەحمەت بووە و بە ماندوو بوون و مەشەقەتە، بە تـــایبەتی بە ئەوانەی بە تەمەنـــن، وەلێ شوکـور دینـــی ئیسلام یەک پارچە ڕەحمەتە و خوا ئاسانکاری بۆ کردوون و ئەوە خۆ ڕۆژووشتان لەسەر نییە، دەتوانن لە جیاتی ئەوە فیدیە بدەن و خودا لە قورئانی پیرۆزدا دەفەروێت(یوریدوالله بیکمولیوسرە، وەلا یوریدو بیکمولعوسرە).
کەوام گووت،

دایە حاجی چیم پێ بڵێ باشە؟
: ئەیەڕۆ کوڕم ئەوە تو چ ئەرێی؟! وەڵاهی رۆحیشم دەرچێت ئەو رۆژووە جوانانەی خۆم ناشکێنم. مامە حاجیەکەش لێی وەرگرتەوە، مامۆستا ئەوە کو درت دێ وابرێیت، ئەمە هەرگیز، ڕۆژووەکانمان ناشێکین.
کە گووتیان ڕۆژەکانمان ناشکێنین، لە شوینی خۆم سارد بوومەوە و خەنجەریان لێدابام، خوێن لە لەشم نەدەهات لە داخان.
زۆرم گووت و هەوڵم لەگەڵدان و یەک دنیا ئایەت و حەدیس و قیلە و قالم بۆ هێنانەوە، کە بە رۆژوو نەبن و لەسەریان نییە، سوودی نەبوو و دەست بەتاڵ لێی هاتمە دەر و سەت و هەشتا هەزارەکە بوو بە(٦)هەزار و مام□م بە قوڕ گیرا.

عەریزە.. پشکۆ ناکام

….ئەی خودای گەورەتر لە گەورە ، خالقی هەرچییەک کە هەناسە ئەیا لە ڤایرۆسەوە تا حوت و فیل ، بەرپرسی هەرچییەک هەبوە و هەیە و ئەبێ..سڵاوێک لە ئەرزەوە بۆ خۆت و هەموو هاوکارانی عەرشە مەزنەکەت کە تا ئێستا نازانرێ لەکام تەبەقەی حەوت تەبەقەکەی ئاسمانە..

بەبۆنەی تێپەربوونی هەزار و چوارسەد بەسەر دەرکەوتنی دواپەیامبەر و دوا ئاینت هەقی خۆیەتی وەک عەبدێکی خۆت ڕاز و گلەییەکی خۆم بکەم ، بۆ دەستوەرانن نا لە کاروبارەکانت ، چونکە ئەوەی تۆ ئەتەوێ هەر ئەوەیە و گەڕانەوەی بۆ نیە ، تەنیا وەک سکاڵایەک و هیوام وایە غەزەب نەبارێنی بەسەرما…

هەزار و چوارسەد تێپەڕیوە و تۆ هەر بێدەنگیت ، نە نوتقێ نە سەنگێ نە دەرکەوتنێک ! لەو کاتەوە جگە لە شەڕەکانی سەدەکانی ناوەڕاست دوو جەنگی گەورەی جیهانی ڕوویاوە و مەترسی سێهەمیش هەیە ، بە دەیان ملیۆن کەس تیا چون ، ووڵاتان وێران بوون ، کەچی تۆ لەو بەرزایییەوە بۆخۆت سەیر ئەکەیت وەک چۆن کاتی خۆی قورئانت بۆ عەرەب نارد تا ئاقڵ بن ئەم هەموو شەڕ و شۆڕە کەسێکی وەکو “محمد”ت

نەنارد یان کتێبێکی وەک قورئانت نەنارد تا ئەو خەڵکە واز لە یەکتر بێنن و وەک عەرەب ئاقڵ بن ،هەرهیچ نەبێ بەچونی خۆتت بەیان نەکردوە کەم لایەن لەسەر هەقە و کام لاش تاوانبارە ؟ هەرچەنە بەمان هەیە پرسیار بکەین کە خۆت خالقی هەموومانی بە هەموومانت ئاقڵ دروست نەکردوە تا شەڕ و شۆڕ نەبێ ، خۆ ئەدەواتی دروست کردنمان هەر لای تۆ هەیە، تۆ بۆچی شەیتان فورسەتی هێنا بۆ و چۆن ئەدەواتەکی دروست کردنی ئینسانی دزی بۆ؟ بەڕاستی خۆشی چیە سەیری دونیایەک بکەیت کە پڕ بێ لە کوشتن و بڕین و کاول کردن؟ تۆیەک کە (ارحم الراحمین)یت ، ڕەحمێ بەو عالەمە بکە..

کاتێ هەزار و چوارسەد ساڵ لەمەوپێش ئاینێک و پەیامبەرێکی ترت نارد بۆ ئەوەی دونیا چاک بێ و گوایا لە کافر و مولحید و غەیرە دینییەکان پاک بێتەوە ، لە باتی ئەوە ئەوانەی بڕوایان بە ئاین و پەیامبەرەکەی هەیە هەر لە کەم بوونەوەن و کافرەکانیش سێ یەکی دونیان..! دیارە ئەشکالاتێک لە ئاین و پەیامبەرەکەت هەیە ، ئەگینا نە کارەکانی تۆ و نە خەڵکی سەرئەرز بەم ڕۆژە ئەگەیشتن…بۆیە ئەمە وای ئەبینین کە پێویستمان بە پەیامبەرێکی تازە بە ئەفکاری تازەوە هەیە ، ئێستا دونیا گۆڕاوە، تەنانەت ئەبێ کتێبێکی ئاینە تازەکەش بنێری ، کۆنەکە بە هەزار و چوارسەد ساڵ لەمەوپێش نووسراوە ، لەو ماوە زۆرەیا هەزاران گۆڕانکاری ڕووی یاوە کە ئەبێ حسابی بۆ بکرێت ، دەربارەی پەیامبەر وکتێبە تازەکەت چەن سەربجەکی برایانەم هەیە لوتف بفەرموو بە نەزەری ئیعتیبار وەری بگرن :

@ ڕەچاوی ئەوە بکەیت کە پەیامبەرە تازەکەت هیچ نەبێ شەهادەی ئامادیی هەبێ چونکە ئێستا زۆربەی زۆری خەڵک خوێنەوارن و لە دونیا تێئەگەن و باک گراوندی گۆڕانکارییەکانی ژیان و دونیا ئەزانن و بە ئەوەی ئەو بتوانێ بەرگری لە پەیامەکەی تۆ بکا و توانای گفت و گۆی هەبێ و هەر تەکەوت پێنا بە شمشێرەکەی"کە رەنگە ئێستا دەمانچە بێ" نەبا ، دوا پەیامبەرت نەخوێنەوار بوو بە زۆری تۆ فێری خوێنەوە و نووسین بوو(هەرچەنە کەس دەڵێکی نەبینیوە)، پەیامبەری نەخوێنەوار بەرامبەر ئەو هەموو کافرە خوێنەوارانە هیچی پێ ناکرێ ،

@ با پەیامبەرە تازەکەت سێ چوار زمان بزانێ تا لەسەفەر و کۆنگرە و کۆنفرانسەکانی پەکی نەکەوێ و هەر بە ناو و شکڵی تۆ جوان نیە پەیامبەرەکت موتەرجیمی هەبێ،،

@ زۆر قسەکردن لەسەر سێکس و ناوگەڵ و بە سوک سەیرکردنی ئافرەت لە لایەن پەیامبەرەکەتەوە بە زەرەری پەیامەکەی تۆ ئەگۆڕێتەوە چونکە

کەسی لەوجۆرە بە پێ ی عیلمی سایکۆلۆجی"کە هەزار و چوارسەد ساڵ لەمەوپێش نەبوە" بە حەشەری و نەخۆش و زیانبەخشی خۆزان و کۆمەڵگا دائەنرێ

@ ئاشنایەتی لەگەڵ عیلم بە هەموو بەشەکانییەوە یارمەتی پەیامبەرەکەت ئەیا لە نزیک بونەوە لە خەڵک بە تایبەتی پەیام و هەڵگرەکەی دواجارت لەگەڵ عیلما وەک دۆ و دۆشاو وابوون…

@نوێنەرایەتی کردنی ئینسانیەت مەرجەکی سەرەکی سەرکەوتن و زوو بڵاوبوونەوەی هەموو پەیامێک ، نابێ پەیامبەرە تازەکەت ڕەگەزپەرست بێ بە ناو و بە یەک نەتەوە قسە بکا ، خەڵک “هیتلەر” ی لەبیر نەچێتەوە..

دەربارەی کتێبە تازەکەشت:

@ هەوڵ بە بە چەن زمانێک و لە یەک کاتا چاپ و بڵاوبکرێتەوە ، تا هەرکەس و لایەک بەئارەزووی خۆی و چەن بە پەرژەوەندی سیاسی خۆی گونجاو بوو واشی نەکاتەوە وەک ئەستا چەن گروپێک خۆیان بە میراتگری نەزانن کە لە ناوەڕۆکا هەموویان یەک سەرچاوەیان هەیە..

@ کەمتر ئیشارەت بە کوشتن و و بڕین و توند و تیژی و تۆڵە و ڕق و بوغز بات ، باس لە خۆشەویستی و یەکتر قبوڵ کردن و ئیحساسە ئینسانیەکان بکات، ئەکرێ ئایەتەکی بە ناوی"ڤێڵانتاین" تیابێ بە سەلماننی پەیامی خۆشەویستی تۆ بە بەشەریەت......

@ ترسانن و تۆقاننی خەڵک هەر لە مناڵییەوە بە ئاگر و جەهەنەم و دەیان میتودی تری دژە ئینسانی و ئیرهابی و جەللادیی کۆمەڵگایەک ئەهێنێتەکایەوە کە خەڵک لە ترسا دوات بکەوێ و عیبادەتت بکا کە دواجار لە ووشیاربوونەوەیا باجەکەی زۆر گەورە ئەبێ ، بەواش ناکەم تۆ کە عەرشەکی ئەبەدیت هەیە حەز بەو باجە بکەیت..

@ئەمڕۆ لە سەرتاسەری دونیا ئەزمەی مەسکەن و نیشتەجێبوون هەیە ، بەڵکو وەک کتێب و دوا شەریعەتەکەت ڕێگە نەیا بە حەڵاڵ کردنی نۆ جار ژن هێنان چونکە ئەو هەموو ژن و مناڵە ئەزمەی مەسکەن قوڵ و سەختر ئەکا ، ئەوەنەی من بزانم تۆش هیچ کۆمپانیایەکی مەسکەن دروست کردنت نیە تا بیبەخشیتەوە بەسەر لایەنگران و پەیڕەوانی ئایینە تازەکەت..

@ لە دونیای ئەمڕۆیا ئارایشت کردن و خۆجوان کردن گرنگی یان بە

جل و بەرگ وەک پیشەسازییەکی لە هاتوە و بە ملیۆنەها خەڵکی لەسەر ئەژی ، جا جگە لە مەسەلە ئینسانیەکەی ، گەر ئابڵۆقە لەسەر ژنان لابەیت ومەسەلەی حیجاب و بەزۆر خۆ داپۆشین لە کتێب و ئاینە تازەکەت لابەیت ئەو هەموو خەڵکەی لەو بوارەیا کار ئەکەن بێ کار نابن و مەترسییەکانی بێ کاریش نایەتە کایەوە ڕەنگە بەهەزاران کەس کە لەسەر مەسەلەی ئازادی ژن لە بڕیار یان لەسەر بونیەت و شێوەی خۆی لە تۆوە دوورن نزیکایەتیەک لە نێوانتانا دروست ببێ و بیر لە لایەن گیریی کردنی ئاینە تازەکەت بکەن..

@ تەنیا تۆڵە سەنن زمان و دەقەکانی کتێبە تازەکەت نەبن ، لێبوردنێکی گشتی و دیالۆگ لەگەڵ ئەوانەی لە دوا کتێبا بە مولحید ناویان ئەبەیت ، سەرئەنجامێکی سوود بەخشی ئەبێ و بۆ یەکەم جار لەگەڵ نەیارەکانتا هەست ئەکەیت پێش بڕیار یان دیالۆگ مەترسی ناکۆکی و هێز دوور ئەخاتەوە و هاتنەکایەی دیکتاتۆریەت لاواز ئەکات…

@ لایەنگرانی هەزار و چوارسەدساڵی پیش ئێستای تۆ ، بە ناوی تۆ و بە مەرامی خۆیان قەتڵوعامی خەڵکیان ئەکرد ، ئەو کات تەنیا حوشتر و شمشێر و ئەنفال کردنیان هەبوو ، ئەمڕۆ چەک و سیستەمی شەڕ گۆڕاوە ، چەکی نەوەوی و زەڕە و بایۆلۆجی لە ئارایە ، ئامۆژگاری کردنی لایەنگرانی ئاینە تازەکەت بکە کە پەنا بۆ چەک نەبەن ، ئێستا ئەوکاتەی جەزیرەی عەرەبی نیە ، شەڕی نەووەی دونیا خاپور ئەکا . عەرشەکەی تۆش لەی پارێزراو نابێ ، جا بۆ ئەوەی تۆش هەر لە گەورە گەورەتر بمێنیتەوە شەڕ بە ناوی تۆوە مەقەڵێکەیە و پریشکی حەوت تەبەقەکە ئەبڕێ…

….هەر بۆ تاقی کردنەوەی ئەوانەی ئامادەن لە پێباوی تۆیا خۆیان بە کوشت ئەیەن و لەم هەزار و چوارسەد ساڵەیا هەرچی دژە ئینسانیەت هەیە قسوریان لێ نەکردوە ، وەک خۆشیان ئەڵێن بۆ گەیشتن بە بەهەشت سڵ لە هیچ ناکانەوە ، لە یادکردنەوەی ئەم هەزار و چوارسەد ساڵە لای خۆتەوە بڕیارێک دەر بکە و بڵێ :هەر شێوەک و بە هەر حەریەک پەنجا لیرەی سعودی و بە هەر قاپە شەرابی بەهەشت دە لیرە وە ئەگیرێت و ئەچێتە قاسەی عەرشەوە ، بزانە چەن کەس لە لایەن گیریی کردنی ئاینەکەت ئەمێنێتەوە…

زۆرم حەز ئەکرد بە جۆرێکی ڕاستە و خۆ ئەم سەرنجانەم بخستایەتە ڕوو ، بەڵام لەبەر دیار نەبوونی شوێنی تۆ ، پەنام بردە بەر عەریزە.

تێ□ـبینی : فیکـرەی ئەم نووسـینـە ، نووسـینێکی شـاعیری نـاوداری
عەرەب" ئەدۆنیس"ە کە لە پەیجی خۆی """" بڵاوی کردۆتەوە..